

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

International Journal of Social Science

Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3382>

Number: 44 , p. 377-383, Spring II 2016

Yayın Süreci

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date - Yayınlanma Tarihi / The Published Date

27.02.2016

31.03.2016

SYLVIA PLATH'IN SMITH COLLEGE YILLARI: YALNIZLIK DOLAMBACI¹

*SMITH COLLEGE YEARS OF SYLVIA PLATH: THE LABYRINTH OF
LONELINESS*

Arş. Gör. Duygu DİNÇER

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Öz

Sylvia Plath yirminci yüzyılın en başarılı kadın şair, romancı ve kısa öykü yazarlarından biridir. Yazarın 13 Şubat 1963 yılındaki intiharının ardından çok sayıda biyografik çalışmaya ilham veren efsanevi bir konuma geldiği görülmektedir. Plath yazmaya çok küçük yaşta başlamış ve otuz yaşındaki ölümüne kadar devam etmiştir. Eserlerinin çoğu kendi hayatından kesitler yansıtmaktadır. Yazarın yaşamının en verimli yazım dönemi ise ölümünden önceki son yıllar olmuştur.

Plath erken yaştaki ölümünün ardından arkasında yalnızca The Colossus adlı şiir kitabını, Sırça Fanus isimli romanını, yayımlanmış çok sayıda şiirini, kısa hikayesini ve yayımlanmamış Ariel şiirlerini değil günce ve mektuplarını (696 mektup) da bırakmıştır. Plath'ın bu günce ve mektupları Smith College yılları esnasında başlamış ve 1963 yılındaki intiharına kadar devam etmiştir.

Bu çalışmada Plath'ın günce ve mektupları psikolojik bir bakış açısıyla incelenmiştir. Özellikle Smith College yıllarında karşı karşıya kaldığı yalnızlık duygusu detaylı olarak tartışılmıştır. Yapılan analizlere göre Plath yalnızlık ve yalnızlık hissiyle ilk kez üniversite birinci sınıfta iken karşılaşmış ve bu dönemde aynı zamanda sıla hasreti yaşamıştır. Yapılan incelemeler rekabetçi eğitim ortamının, başarısızlık korkusunun, kişilik özelliklerinin (sosyotropik, otonomik eğilimler, duygusal dengesizlik ve içedönüklük), beğenilme arzusunun, sosyal beceri eksikliğinin (arkadaşlık ilişkisini ve konuşmayı başlatma ve sürdürme becerilerinin), bir gruba aidiyet eksikliğinin ve narsistik eğilimlerinin Plath'ın yalnızlık duygusunu beslediğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Sylvia Plath, Smith College, yalnızlık, sıla hasreti, yaratıcılık

Abstract

Sylvia Plath is one of the best women poets, novelists and short story writers of the twentieth century. It's shown that the author had acquired a mythical status inspiring of dozens of biographical studies after her suicide on 11 February 1963. Plath began writing at an early age and continued to write until her suicide at thirty years old. Many of the studies of her writing were reflected episodes in her own life. The most productive writing period of her life was the last years before her death.

After her early death, not only poetry book titled The Colossus, a novel titled The Bell Jar,

¹ Bu çalışma 19-20 Nisan 2014 tarihinde Kadın Hayatlarını Yazmak: Oto/Biyografi, Yaşam Anlatıları, Mitler ve Tarih Yazımı adlı sempozyumda aynı adla sunulan bildirinin genişletilmiş metnidir.

many published poems, short stories and unpublished Ariel poems remained, but also her diaries and (696) letters. The author started to write these diaries and letters during Smith College years and continued writing until her suicide in 1963.

In this study Plath's journals and letters were examined from a psychological viewpoint. Especially feeling of loneliness that she experienced in Smith College years was discussed in detail. According to analyses, Plath confronted to loneliness and isolation for the first time in freshman year of college, and also she felt homesickness. Analyses revealed that the competitive educational atmosphere, fear of failure, personality traits (sociotropic, autonomic tendencies, neuroticism, introversion), desire for admiration, lack of social skills (initiating and maintaining a friendship relationship or a conversation) and sense of belongingness, narcissistic tendencies of Plath have fostered her loneliness.

Keywords: Sylvia Plath, Smith College, loneliness, homesickness, creativity

Giriş

Yirminci yüzyılın en yetenekli kadın şair ve yazarlarından biri olan Sylvia Plath, 11 Şubat 1963 yılındaki intiharının ardından gerek modern şiir dünyasında büyük yankı uyandıran Ariel şiirleri ve sanatsal üslubu gerekse dikkatleri üstüne çeken trajik yaşam öyküsü ile etkilerini günümüze kadar sürdürmüş ve pek çok çalışmaya esin kaynağı olmuştur (Berktaş, 1998). Yazar, erken yaştaki ölümünün ardından, geride The Colossus isimli şiir kitabını, Victoria Lucas takma adıyla yayımlattığı Sırça Fanus isimli romanını ve çeşitli dergilerde yayımlanmış kısa öykü ve şiirlerini bırakmıştır (Steinberg, 2004). Kendisine asıl şöhretini kazandıran Ariel şiirleri ise ölümünden sonra eşi Ted Hughes tarafından kitaplaştırılmıştır. Tüm bu eserlerinin yanı sıra Plath'ın ardında, 1950 Eylül'ünde Smith College'teki eğitim hayatıyla başlayıp Şubat 1963 yılındaki intiharına kadar devam eden günce kayıtları² ve 696 mektup kalmıştır (Plath, 1999, s. 3). Yazarın günce ve mektupları, yazın dünyasında en az profesyonel olarak kaleme aldığı eserler kadar ilgi uyandırmış, böylece güncesine yazdığı "el yazmalarını bastırarak kendisini gerçekleştireceği düşüncesi" (Plath, 1998, s. 53) hayalden hakikate dönüşmüştür.

Mayıs 1950'de Amerika Birleşik Devletleri'nin en prestijli kadın yüksekokullarından biri olan Smith College'tan kabul alan Plath, dönemin başarılı romancılarından biri sayılan ve Smith mezunu olan Olive Higgins Prouty'den burs alarak öğrenimine başlamıştır. Bu başlangıçla birlikte ilk kez evinden ve ailesinden uzun soluklu olarak ayrı kalan yazar, Northampton'daki Haven House'a yerleşerek (Steinberg, 2004) kendi yalnızlık labirentinin dolambaçlı

yollarında ilerlemeye başlamıştır. Plath'ın yaşamının bu dönemini, neredeyse her gün annesine yazmış olduğu mektuplar ve iç dünyasında yaşadığı sorgulamaları aktardığı günce kayıtları aracılığıyla takip etmek mümkündür. Bu kayıtlarda yazarın yaşadığı yalnızlık duygusunun kurduğu arkadaşlıklar, ailesiyle arasında olan kuvvetli bağlar, okulda kazandığı başarılar ve sanatsal çalışmalar aracılığıyla zaman zaman hafiflediği gözlenirse de yaşamının ilerleyen dönemlerinde de benliğinin yalnızlığın değişen yüzleriyle buluşmaya devam ettiği görülmektedir.

Sıla Hasreti ve Yalnızlık Duygusuyla Tanışma

1950 yılının Eylül ayında Smith College'a burslu olarak kabul edilmiş olmanın (Steinberg, 2004) ve "bir Smith kızı" (Plath, 1999, s. 46, 48) olmanın gururunu yaşayan Plath, her ne kadar mutlu ve heyecanlı bir başlangıç yapmış olsa da kısa bir süre sonra pek çok üniversite öğrencisiyle ortak kaderi paylaşarak sıra hasretiyle tanışmıştır. Sıla hasreti, bireylerin güçlü bir sosyal ağı arkalarında bırakarak yeni bir çevreye uyum sağlamaya çalıştıkları dönemlerde yaşadıkları gerginlik, yalnızlık, rahatsızlık, sıkıntı, sürekli ev hakkında düşünme ya da keder gibi psikolojik tepkilere verilen genel addır. Üniversite yılları pek çok öğrenci için evden ilk kez uzun süreli olarak ayrı kalınan dönemdir. Öğrenim nedeniyle ortaya çıkan bu doğal ayrılık süreci, rutin düzenden ve aşına olunan şeylerden ani bir uzaklaşmaya yol açtığı için bireyselliği yüksek olan gençler açısından bile zorlayıcı olabilmektedir (Longo, 2010). Gençler evlerinden ve özellikle de başta ebeveynleri olmak üzere kendileri için önem taşıyan bağlanma figürlerinden uzak kaldıklarında (Thurber ve Walton, 2012) yoğun bir sıra hasreti yaşayabilmektedirler. Plath'ın güncelerinde sıra hasreti ile ilgili ilk kayıtların Şükran Günü tatilinin hemen

² Sylvia Plath esasında 1950'den çok daha önce, küçük bir kız çocuğu olduğu yaşlardan itibaren günce tutmaya başlamıştır. Ancak basılmış günceleri arasında bunlar yer almamaktadır.

ardından yazıldığı görülmektedir:

“Sanırım, yalnızlığın ne demek olduğunu biliyorum şimdi. En azından anlamlı yalnızlığın. İnsanın kendisinin belli belirsiz özünden geliyor –kan hastalığı gibi bedeninin her yanına yayılıyor, öyle ki insan matrisi, bulaşma noktasının yerini belirleyemiyor. Şükran Günü tatilinden sonra Haven House’a, odama döndüm gene. Sıla özlemi, şu anda bana egemen olan hastalıklı duyguya verdikleri ad. Odamda, iki dünya arasında yalnızım” (Plath, 1998, s. 35).

Bu günce kayıtları Plath’ın hissettiği sıla hasretine yalnızlık duygusunun eşlik ettiğine işaret etmektedir. Yazarın 27 Kasım 1950’de Şükran Günü’nün hemen ardından annesine gönderdiği mektupta yazmış olduğu “...yalnızlık dalgalarının ne zaman vurduğunu anlayamadım ama sanıyorum ki odama girdiğimde oldu –bomboş ve anlamsızdı. Evde yalnızca üç dört kız vardı... Tanrım, kendimi yalnız hissettim!” (Plath, 1999, s. 60) satırlarının da bu tespiti desteklediği gözlenmektedir.

Plath’ın 20 Haziran 1951 tarihinde annesine yazmış olduğu mektuptaki “...tüm insanlıkla bağlarımın koptuğunu hissediyorum. Son bir haftanın nasıl geçtiğini bile bilmiyorum. Canım başımı omzuna koymak ve sıla hasreti içinde ağlamak istiyor.” (Plath, 1999, s. 70) satırlarının da yalnızlık duygusuyla iç içe geçmiş bir sıla hasretine işaret ettiği söylenebilir. Yazları farklı işlerde çalışan Plath, bu mektubunun tarihinden ve içeriğinden anlaşılacağı üzere, üniversitedeki ilk yılının bitiminde evde ailesiyle özlem gidermeden bir işe başlamıştır. Bu durumun, yazarın hissettiği sıla hasreti ve yalnızlık duygusunu derinleştirdiği gözlenmektedir. Bahsi geçen mektup satırlarının ayrıca Plath’ın hem bağlanma figürü olan annesinin varlığını fiziksel olarak yakınında hissetmeye duyduğu ihtiyaca hem de diğer insanlarla kurduğu ilişkilerden kendini çekecek yoğunlukta bir yalnızlık duygusu yaşadığına dair ipuçları verdiği söylenebilir.

Sıla hasreti yalnızca sevilen kimselere değil bireyin önceki çevresinde aşına olduğu ve o anda eksikliğini hissettiği öğelere duyduğu özlem duygusunu da içermektedir. Özellikle ev, kişinin kendi mahrem alanı olarak, bu özlemin yöneltildiği ilk yerlerden biridir. Yapılan araş-

tırmalar sıla hasretinin eve bağlılık hissiyle yakından ilişkili olduğunu göstermiştir (Longo, 2010). Bu bulgularla paralel şekilde yazarın güncelerinde yer alan “...ama gene de, evde benim varlığımla dolu bir odam var, biliyorum” (Plath, 1998, s. 35) satırlarının yalnızca aileye değil eve, alışılan ve ait olunan çevreye duyulan özleme de işaret ettiği söylenebilir. Ayrıca güncenin bu kısmında Froust’tan yapılan “Ev gittiğin zaman seni içeri almak zorunda oldukları yerdirl!” (Plath, 1998, s. 70) alıntısı, yazarın ailesiyle birlikte yaşadığı evine, *koşulsuz kabul edildiği yer* atfında bulunduğunu düşündürmektedir.

Yukarıdaki günce ve mektup kayıtlarından hareketle evden ilk uzun süreli uzak kalışın ve bunun yol açtığı sıla hasretinin, Plath’ın yalnızlık duygusu geliştirmesine zemin hazırlamış olduğu söylenebilir. Çalışmanın sonraki kısmında yazarın yaşadığı bu yalnızlık duygusu mercek altına alınarak hem yalnızlığın değişkenlik gösteren doğası hem de kişiler arası ilişkilerdeki yansımaları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Yalnızlık Duygusunu Besleyen Diğer Kaynaklar

Smith College yılları Plath’a yalnızca iyi bir eğitimin, üstün başarı ve bursların değil, tümüyle kızların yaşadığı ve daha önce hiç deneyimmediği bir arkadaşlık dünyasının da kapılarını açmıştır. Yazar, 27 Eylül 1950 tarihinde, yani okulun ilk günlerinden birinde, annesine gönderdiği mektupta “Kızlar benim için yepyeni bir dünya. Onlar hakkında bilgi edinmek ilginç olmalı. Şu işe bak, benim yaşlarımdaki 48 kızla aynı evde yaşıyorum – Amma da güzel! Sınıfımda da 600 kız var” (Plath, 1999, s. 46) ve hemen ertesi günkü 28 Eylül 1950 tarihli mektubunda “bütün ev hayal edebilecek en sıcak insanlardan oluşuyor” (Plath, 1999, s. 46) satırlarını yazarken bu yeni dünyayla tanışmanın kendisi için ne kadar ilgi çekici, farklı ve heyecan verici bir deneyim olduğunu dile getirmiştir. Bununla beraber Plath’ın yalnızlık duygusunun beslendiği en temel kaynaklardan birinin de yine bu yeni dünyada kurması gereken kişiler arası ilişkiler olduğu düşünülmektedir. Zira yazarın Şükran Günü’nün ardından yalnızlık dalgalarının benliğini şiddetli bir biçimde sarstığını belirttiği satırların devamına bakıldığında hissettiği yalnızlık duygusunun derinlikli olmayan kişiler arası ilişkilerden kay-

naklanan bir tatminsizlikle ilgili olduğu gözlenmektedir:

“...en çok da, odamda, bu evdeki kızların hiçbirini *tanımadığım* gerçeğinin bilincine varıyorum her zamankinden çok. Evet, onları yüzeyde görüyorum, ara sıra dedikodu ediyorum onlarla, üstelik dostça (davranıyorum), ama gene de hiçbirini gerçek anlamda tanımıyorum –onları hangi düşüncelerinin devinime geçirdiğini, yönettiğini de bilmiyorum. Sınıfımdaki kızlardan olabildiğince uzağım. Yakınlaşmak istediğimi duyumsadıklarım, alışkanlığın zoruyla, nerdeyse hiç konuşmuyorlar benimle” (Plath, 1998, s. 94).

İnsanın kendisini yekdiğeri ile kurduğu ilişkiler bağlamında inşa ettiği (Özdemir-Akgündüz, 2013) düşünüldüğünde, Plath’ın kişiler arası ilişkilerinde deneyimlediği yalıtım hissi üzerinde durmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Yalom tarafından belirtildiği üzere bireyin deneyimleyebileceği yalıtım türlerinden biri, kişiler arası yalıtımdır. Kişiler arası yalıtım, “bireyin kendisini başkalarından soyutlayarak yalnızlığa yönelişi olarak karakterize olmakta; coğrafi nedenlerden sosyal beceri eksikliğine, kültürel faktörlerden doyurucu kişiler arası ilişkiler kurmaya engel olan kişilik özelliklerine kadar pek çok sebepten ötürü ortaya çıkabilmektedir” (Yalom, 2001, s. 556-557). Bu yalıtım, zaman zaman kişinin kendisine, ötekilere ve içinde yaşanılan sosyal ortama yabancılaşmasının da bir belirtisi (Tanrıtanır ve Tütak, 2015) olarak değerlendirilebilmektedir. Üniversitedeki ilk aylarda, öğrenim gördükleri okulda daha önceden tanıdıkları arkadaşları bulunmaması halinde öğrencilerin derinlikli ilişkiler kurmaları zaman alabilmektedir. Günce ve mektuplarından takip edildiği üzere Plath’ın da Smith College yıllarında benzer bir süreçten geçtiği ve yaşadığı yalnızlık duygusunun birçok farklı kaynaktan beslendiği söylenebilir. Özellikle Smith College’ın başarı odaklı ve rekabete dayalı okul kültürünün, yazarın kişilik özelliklerinin, narsistik eğilimlerinin, sosyal beceri ve bir gruba aidiyet eksikliğinin yalnızlık duygusunu tetikleyen etmenler arasında yer aldığı gözlenmektedir. Aşağıda bu etmenlere biraz daha detaylı olarak değinilmeye çalışılmıştır.

Plath’ın yalnızlık duygusunu kapsamlı bir şekilde ortaya koyabilmek için üzerinde

önemle durulması gereken hususlardan biri, Smith College’ın rekabete dayalı okul kültürü ve yazarın bu ortamda yaşadığı başarısızlık korkusudur. Plath, Smith College’ın bir parçası olmaktan gurur duymuş, üniversite yılları boyunca okulunun güzide öğrencilerinden biri olmuştur. Bununla beraber *okulda uygulanan ağır müfredat* nedeniyle Smith College yılları onun için oldukça stresli geçmiştir. Yazarın “koşullama merkezi” (Plath, 1998, s. 35) olarak adlandırdığı okul, onu, “ülkenin dört bir yanından gelen kızlarla yarışmak durumunda” (Plath, 1998, s. 43) bırakmıştır. Yoğun ve “disiplinli” (Eradam, 1997, s. 16) bir çalışma düzenine sahip olan Plath, okul yaşamı boyunca sosyal hayatını ikinci sıraya koymuştur. Hafta sonu gezilerine ya da partilere katılmayı çok istese de sıkı çalışma temposu onu sosyal aktivitelere arzu ettiği oranda katılmaktan alıkoymuştur (Plath, 1999). Yazarın böylesine sıkı bir çalışma disiplinini takip etmesinde bursunu kaybetmekten duyduğu korku kadar başarıya duyduğu tutku da etkili olmuştur. Yaşadığı “başarısızlık korkusu”nda (Plath, 1998, s. 36) babasının ölümünün ardından yaşadıkları maddi sıkıntılar da etkili olmuştur. Zira yayımlanan eserlerinden kazandığı ödüller Plath için yalnızca kendi başarısının bir göstergesi olmakla sınırlı değil; aynı zamanda “annesinin üstlendiği masrafları hafifletmenin bir yolu”dur (Plath, 1999, s. 65, 87).

Yazarın doyurucu kişiler arası ilişkiler kurmasını engelleyen, dolayısıyla yalnızlık duygusunu kuvvetlendiren etkenlerden bir diğerinin *kişilik özellikleri* olduğu söylenebilir. Günce ve mektupları incelendiğinde Plath’ın yaşamında sosyotropik ve otonomik kişilik eğilimlerinin etkilerini gözlemek mümkündür. Psikoloji literatüründe sosyotropik bireylerin yaşamlarında yakınlık, bağlılık ve aidiyet ihtiyacını; otonomik bireylerin ise hedeflerin başarılmasını ve bireysel otonomiye ön planda tuttuğu yönünde bulgular yer almaktadır. Sosyotropik eğilimleri yüksek bireyler kişiler arası ilişkilerde yaşadıkları kayıp ya da aksaklıklar karşısında; otonomik eğilimleri yüksek bireyler ise ulaşmak istedikleri hedeflere yönelik başarısızlıklar ya da başarmak istedikleri konularda yaşadıkları aksilikler karşısında daha fazla yara almakta ve depresif belirtiler sergilemektedirler (Beck, Taylor ve Robins, 2013). Plath’ın da akademik başarıları önceleyen, başarısızlıklar karşısında depresif belirtiler sergileyen bir yapıda olduğunu,

dolayısıyla üniversite yıllarında otonomik yönlerinin varlığını hissettirdiğini söylemek mümkündür. Yazarın Harvard'daki yaratıcı yazarlık dersine kabul edilmediğini öğrenmesinin ardından yaşadığı yoğun depresyon da bunun göstergelerinden biridir. Benzer şekilde Plath'ın okul başarısından ödün vermemek için davet edildiği partileri ya da çıkma tekliflerini reddedişi de otonomik eğilimlerinin ön planda olduğunu desteklemektedir. Ancak günce ve mektuplarında yazarın diğer insanlarla yakınlık kurma, bağlanma ve bir gruba ait olma ihtiyacının da zaman zaman su yüzüne çıkarak benliğini sardığı, dolayısıyla sosyotropik eğilimlerinin de yaşamında varlığını güçlü bir şekilde hissettirdiği gözlenmektedir.

Plath'ın kişiler arası doyurucu ilişkiler kurmasını engelleyen bir diğer kişilik özelliğinin *içedönüklüğü* olduğu söylenebilir. Günce kayıtları incelendiğinde yazarın kişiliğinin içedönük bir yapı sergilediği, bu özelliğinin bir yandan yaratıcılığına zemin hazırlarken diğer yandan akranlarıyla olan ilişkilerinde zorluk yaşamasına neden olduğu gözlenmektedir:

“...yazma isteğim de, küçükken, Mary Poppins'le Winnie-the-Pooh'ın peri masalı dünyasında yetiştirilmiş olmamdan kaynaklanan bir içedönüklük eğiliminden gelmiyor muydu? Bu beni okul arkadaşlarımdan çoğundan ayrı düşürmemiş miydi? [Ve] hep A alışım, hayhuy içindekilerden 'farklı oluşum' – nasıl olduğundan pek emin değilim, ama, sürüye döndüğünde orasında burasında insan eli değmişliği olan hayvan gibi, 'farklı'” (Plath, 1998, s. 38).

Üzerinde durulması gereken bir diğer nokta Plath'ın *duygusal dengesidir*; zira günce ve mektupları incelendiğinde yazarın duygusal dengesinin son derece kırılgan olduğu ve sık sık değişkenlik gösterdiği gözlenmektedir. Her ne kadar dergilere gönderdiği çalışmalarının reddedilmesini tolere etmekte görece başarılı olsa da Harvard'daki yaratıcı yazarlık dersinden kabul alamaması neticesinde yaşadığı büyük hayal kırıklığı ve buhran dolu günlerin Plath'ın intihara teşebbüsünün zeminini oluşturan etkenler arasında ön sıralarda yer aldığı düşünülmektedir. Zira yazar böyle zamanlarda, iç dünyasının kapılarını adeta tüm dünyaya kapatmaktadır (Plath, 1999).

Plath'ın yakın ve doyum sağlayan sosyal ilişkiler kurmasının önündeki engellerden bir diğerinin kimseyi beğenmemesine, kendisini farklı görmesine ve etrafındaki insanlara sürekli eleştirel bir gözle bakmasına neden olan *narsistik eğilimleri* olduğu söylenebilir. Bu özelliğın yazarı arkadaş ilişkilerinde çok seçici davranmaya, yüksek kriterler belirlemeye sevk ettiği ve yalnızlık duygusunu pekiştirdiği gözlenmektedir:

“Onları derinden sevebilmem –arkadaş olarak değerlendirebilmem- için birini beğenmem gerekir. Ann* ile böyleydi: zekâsına, araba kullanımına, canlı imgelemine - onu, o yapan her şeye - değer veriyordum. Onun bana dayandığı gibi dayanabiliyordum ona. İkimiz birlikte her şeyi göğüsleyebilirdik –ancak tam da her şeyi değil, öyle olsaydı geri gelirdi” (Plath, 1998, s. 37).

Bu günce kayıtlarının bir yandan Plath'ın narsistik eğilimlerine diğer yandan sevdiği ve arkadaş olmaya değer bulduğu bir kişiyle ilişkisinin kopması karşısında yaşadığı terk edilmişlik duygusuna işaret ettiği söylenebilir. Fakat burada bahsi geçen arkadaşı, ailevi nedenlerden dolayı okuldan ayrılmıştır, başka bir deyişle yazar ile uzak kalmalarının nedeni kendisinin kişisel seçimi değildir (Plath, 1998).

Günce kayıtlarından hareketle Plath'ın ergenlik dönemindeki *ilgi çekme ve beğenilme ihtiyacının* da arkadaş ilişkilerini sekteye uğratacak nitelikte ve düzeyde olduğu söylenebilir. Bu ihtiyacın aynı zamanda başkaları tarafından anlaşılma hissi yaratarak yalnızlığını derinleştirici (Özer, 2013) bir rol oynadığı da düşünülebilir:

“...bendeki o eski, insanların benden kaçtıkları, beni bıraktıkları, beni yalnızlığa zorladıkları korkusunun izi değil mi? Bilinçaltımda hesaplanmış bir düzene, arkadaşımın, erkek olsun, kadın olsun, ilgisini çekme, onu tutma, alıkoyma düzeneği değil mi? (Nancy Calson'un Winthrop'ta başka bir kızla birlikte beni Scouts'dan eve kadar geçirini anımsıyorum. Onlara bir öykü anlatmaya başladığım zaman kıkırdaşarak kaçarlardı hep. Anlamazdım bunu. Şaşkın soluk soluğa arkalarından koşardım. Sonra, benim uzun, donuk abuk sabukluklarımı dinlemek zorunda

kalmamak için kaçmayı tasarladıklarımı öğrendim.) Ölçülülüğü geliştireceğim. İlgi çekmek için insanların üstüne atılan geveze bir züppe olmayacağım artık. Umarsızca beğenilmek istiyorum” (Plath, 1998, s. 80).

Bu günce kayıtlarının Plath’ın yalnızca ilgi çekme ihtiyacına değil *sosyal beceri eksikliği*ne de işaret ettiği düşünülmektedir. Bu kayıtlar yazarın, ergenlikten yetişkinliğe geçmekte olduğu evrede bir gruba ya da bir konuşmaya uygun şekilde dâhil olma ve arkadaşlık ilişkisini sürdürme vb. sosyal beceriler (Bacanlı, 2008) konusunda zaman zaman zorlandığı izlenimi vermektedir.

Yazarın yakın ve doyum sağlayan sosyal ilişkiler kurmasının önündeki engellerden bir diğerinin *aidiyet eksikliği* olduğu gözlenmektedir. Bu yönünün onun sosyal beceri eksikliği ile iç içe olduğu söylenebilir. Zira aşağıdaki satırlardan anlaşılacağı üzere Plath bireysel farklılıkları nedeniyle kişiler arası ilişkilerinde zaman zaman “ayrı” olduğu hissi yaşamakta ve kendini bir grubun parçası olarak görememektedir. Bu farklı olma hissini bir çeşit yabancılaşma hissi yaratarak (Tanrıtarır ve Tütak, 2015) ben-ötekiler arasında kapatılmaz bir uçurum olduğu düşüncesi yarattığı söylenebilir:

“Kısıtlanmışlıklarımın somut bir simgesi olarak bir kıyıya atıldığım, başkalarından ayrıldığı düşünceyi bir saplantı bende. İstemini öne sürmeye, başkalarıyla iletişim kurmaya yanaşmayan, ama her zaman kabul edilmediğine, bir yana itildiğine inanan bir kimse hakkında simgesel bir alegori yazmak isterdim. Umutsuzca belli bir grubun bir parçası olma çabasıyla kayak yaparken bacağımı kırıyor...” (Plath, 1998, s. 95).

Yukarıda bahsedilen tüm etmenlerin Plath’ın yalnızlık duygusunun oluşumuna zemin hazırladığı düşünülmektedir. Bununla beraber yazarın deneyimlediği yalnızlığın, *varoluşsal yalnızlığa* dönük bir yüzü olduğu da gözlenmektedir. Varoluşsal yalnızlık, “başkalarıyla kurulan doyurucu ilişkilerin sağladığı bütünlük hissine rağmen bireylerin kendileriyle başkaları arasında kapatılmayan bir uçurum olduğunu hissetmesi halinde yaşadığı yalnızlık duygusudur” (Yalom, 2001, s. 559-560). Bu varoluşsal yalnızlık kimi zaman yabancılaşma hissi ile iç içe

geçmiştir. Plath’ın güncelerinde de bu hislerin izlerini sürmek mümkündür:

“Tanrım, ama yaşam yalnızlıktan başka nedir ki, tüm uyuşturuculara, hiçbir amacı olmayan ‘partilerin’ yaygaracı neşesine karşın. Sonunda, içinizi açabileceğinizi duyumsadığınız birini bulunca da, ağzınızdan çıkan sözleri işittince donakalacaksınız –içinizdeki küçük, kasılmış karanlıkta öylesine uzun zaman kapalı kalmaktan öylesine paslı, öylesine çirkin, öylesine anlamsız, güçsüz ki. Evet, sevinç var, gerçekleştirmeler var, arkadaşlık var –ama ruhun, kendi kendinin yıldırıcı bilincindeki ruhun yalnızlığı korkunç egemen” (Plath, 1998, s. 36).

Yukarıdaki alıntılardan hareketle Plath’ın, etrafını çevreleyen insanlara rağmen bilinçli bir yalnızlık duygusu yaşadığı ve çevresindeki insanlarla arasında derin bir uçurum duyumsadığı söylenebilir. Çalışmanın ilk kısmında yapılan alıntıda yazarın yalnızlığı bir “kan hastalığı” (Plath, 1998, s. 35) metaforu ile açıklaması da varoluşsal yalnızlık sorgulamalarının bir yansıması olarak görülebilir. Zira hatırlanacağı üzere, bu kan hastalığı Plath’a göre kişinin kendi özünden gelmekte ve bütün benliğini sarmaktadır.

Öte yandan Plath gibi başarılı ve yeni deneyimlere açıklığı yüksek olan bir yazarın çoğu zaman, yalnızlığın yıkıcı taraflarını yaratıcılığı ve üretkenliğiyle tolere etmeye çalıştığı gözlenmektedir (Teppers, Klimstra, Damme, Luyckx, Vanhalst, Goossens, 2013). Zira yalnızlığının ve tek başlılığının yazarın birçok şiir ve öykü yazmasına imkân verdiği ve bu yolla sanatsal başarıya imza atması için zemin hazırladığı düşünülmektedir.

SONUÇ

Bu çalışmada Sylvia Plath’ın Smith College yıllarında deneyimlediği yalnızlık duygusu, ölümünün ardından basılan günce ve mektupları ışığında incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda yazarın evden ilk uzun süreli uzak kalışı ile -üniversite eğitimine başlayışıyla- birlikte yalnızlık duygusu deneyimlediği görülmüştür. Ailesini ve alıştığı çevreyi geride bırakmak Plath’a depresyon, yalnızlık ve sıla hasretinin kapılarını aralamıştır. Yaşadığı yalnızlık duygusunda kişilik özelliklerinin, narsistik eği-

limlerinin, sosyal beceri eksikliğinin, bir gruba ait hissetmeyişinin, ilgi çekme ve beğenilme ihtiyacının, Smith College'ın rekabete ve ağır müfredata dayalı okul ortamının da etkili olduğu düşünülmektedir. Babasını kaybettikten sonra annesinin kazandığı gelir ile geçinen, öğrenimini (tıpkı kardeşi Warren gibi) burslu sürdüren, tatillerde kendi ihtiyaçlarını karşılamak ve aile bütçesine katkıda bulunmak (aynı zamanda yazacağı şiir ve öyküler için malzeme toplamak) amacıyla çalışan Plath için başarılı olmak ve disiplinli bir çalışma alışkanlığına dayalı hareket etmek kendisini gerçekleştirmesi için bir bakıma bir çıkış yoludur. Bu nedenle öğrenim hayatı boyunca yazarın önceliği akademik başarıları ve kendini gerçekleştirmesini sağlayacağına inandığı yaratıcı yazarlığı olmuştur ve bu bağlamda hem başarılı olma hem de yazma arzusu yalnızlık duygusunu etkin bir şekilde beslemiştir. Dolayısıyla Plath'ın Smith College yıllarının ve bu yıllarda yaşadığı tüm deneyim ve duygusal çalkantıların aslında dünyaca ünlü bir yazarın kendini inşa etme sürecine hizmet ettiği söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Bacanlı, H. (2008). *Sosyal beceri eğitimi*. Ankara: Asal Yayınları.
- Beck, R., Taylor, C. ve Robbins, M. (2003). Missing home: Sociotropy and autonomy and their relationship to psychological distress and homesickness in college freshmen. *Anxiety, Stress, & Coping*, 16(2), 155-167.
- Berktaş, F. (1998). *Kadın olmak yaşamak yazmak*, İstanbul: Pencere Yayınları.
- Eradam, Y. (1997). *Benden önce tufan: Sylvia Plath ve şiiri*, Ankara: İmge Yayınevi.
- Longo, G. S. (2010). *Homesickness in college students: The moderating effect of*

religiousness on the relationships between homesickness and maladjustment. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg, Virginia.

- Özdemir-Akgündüz, G. (2013). Sartre'da benliğin oluşum serüveni: Mekanın çağırısı. *Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (8): 19-30.
- Özer, H., (2013). Cevdet Bey ve Oğulları'nda üç neslin ortak dramı: Yalnızlık ve yabancılaşma. *Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (7): 915-934.
- Plath, S. (1999). *Letters home* (Ed. Aurelia Plath), London: Faber & Faber Limited.
- Plath, S. (1998). *Bütün günceleri* (Yay. Haz. Ted Hughes ve Frances McCullough) (Çev. Şadan Karadeniz), İstanbul: Oğlak Yayıncılık.
- Steinberg, P. K. (2004). *Great writers: Sylvia Plath*. USA: Chelsea House Publisher.
- Tanrıtanır, B. C., Tütak, B. (2015). J. D. Salinger'in Çavdar Tarlasında Çocuklar ve Cemil Kavukçu'nun Gamba adlı romanlarının yabancılaşma kavramı ekseninde incelenmesi. *Journal of Academic Social Science Studies*, 38: 19-35.
- Teppers, E., Klimstra, T. A., Damme, C., Luyckx, K., Vanhalst, J. ve Goossens, L. (2013). Personality traits, loneliness, and attitudes toward aloneness in adolescence, *Journal of Social and Personal Relationships*, 30, 1045-1063.
- Thurber, C. A., ve Walton, E. A. (2012). Homesickness and adjustment in university students, *Journal of American College Health*, 60(5), 1-5.
- Yalom, I. (2001). *Varoluşçu Psikoterapi* (Çev. Zeliha İyidoğan Babayiğit). İstanbul: Kabalıcı Yayınları.

